

บทที่ 1

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญ เพราะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมากมาย ทั้งในชีวิตประจำวันและในการปฏิบัติงาน หรือแม้แต่การกำหนดวาระสำคัญต่างๆ ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติหรือแม้กระทั่งสังคมโลก และในปัจจุบันเรียกได้ว่าเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นเมื่อบุคคลใดหรือองค์กรใดมีข้อมูลเป็นจำนวนมาก ย่อมหมายถึงศักยภาพที่เพิ่มมากขึ้น เพราะข้อมูลข่าวสารถือเป็นตัวช่วยให้สามารถตัดสินใจหรือวางแนวทางกาดำเนินการในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การจะทำให้เกิดการรับและส่งข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพย่อมต้องมีทั้งข้อมูลที่มีคุณภาพและช่องทางการนำเสนอที่เหมาะสม ที่สำคัญกระบวนการสื่อสารมีความสำคัญต่อกระบวนการสังคม ที่การสื่อสารมวลชนสามารถเสนอข่าวสารและความคิดเห็นที่ส่งเสริมและสนับสนุนระบบสถาบันและกลไกต่างๆของสังคมให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีต่อไปได้ และยังมีมีความสำคัญต่อข่าวสารด้วย ซึ่งข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญต่อมนุษย์ เราใช้ข่าวสารในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทำให้สังคมปัจจุบันกลายเป็นสังคมข่าวสาร นอกจากนี้การสื่อสารยังเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงความเห็นพ้องต้องกันของปัจเจกชนในส่วนต่างๆของโครงสร้างทางสังคมเข้าด้วยกันจนเกิดเป็นสาธารณสมบัติ การสื่อสารให้ความรู้ สารสนเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกันและกันให้เกิดขึ้นภายในหน่วยย่อยต่างๆของสังคม (นันทวัน สุชาติ และประมวญ บุญยะโหดระ 2531, หน้า 471)

การออกอากาศโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลของไทยนั้น ได้มีการนำมาเสนอครั้งแรกเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2542 ในงานสัมมนาวิชาการในหัวข้อ “DVB เทคโนโลยีแห่งอนาคต” ซึ่งทางกรมประชาสัมพันธ์ได้จัดขึ้นที่โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว โดยการสัมมนาครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจาก กลุ่มพัฒนาการส่งวิทยุโทรทัศน์ระบบดิจิทัลแห่งยุโรป (Digital Television Development in Europe Group) หรือกลุ่ม DVB Forum และบริษัท NTL จากประเทศอังกฤษ

ในระยะเวลาดังกล่าวได้มีการทดลองออกอากาศที่วีดิทัศน์ภาคพื้นดินอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2543 โดยมีคณะทำงานซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งโทรทัศน์เช่น อสมท กรมประชาสัมพันธ์ ITV , UBC เป็นต้น โดยมีการติดตั้งเครื่องส่งที่อาคารใบหยก 2 ทำการทดลองออกอากาศที่ช่อง 47 ความถี่ 678 – 686 MHz โดยใช้เครื่องส่งที่มีกำลังส่ง 250 Watt ทั้งนี้อุปกรณ์ DVB ที่ใช้ในการทดลองออกอากาศได้รับการสนับสนุนจากบริษัท NTL และเครื่องส่ง

โทรทัศน์ของ ITV สายอากาศที่ใช้เป็น Omnioid Pattern 11.5dB กำลังส่งออกที่สายอากาศจะอยู่ที่ 2.5 KW รายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการออกอากาศคือ ITV ช่อง 9 ช่อง 11 และ UBC

จากนั้นประมาณต้นปี 2555 พันเอกนที ศุกลรัตน์ กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง และ กิจการโทรทัศน์ (กสท.) ได้ออกมาเปิดเผยว่า กสทช. ได้แต่งตั้งอนุกรรมการการเปลี่ยนไปสู่ระบบการส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล และเตรียมวางแผนในการจัดให้มีการวางโครงการส่งสัญญาณ เพื่อให้ผู้ประกอบการสถานีที่วิดิจิตอลไม่ต้องลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเอง เพื่อลดความซ้ำซ้อนในด้านการลงทุน มิเช่นนั้นจะเกิดสถานะ 50 ช่องทีวีจะมี 50 เสาส่งอันเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณโดยใช่เหตุ

นับจากวันนั้นหลังจากมีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ก็ได้มีการจัดทำแผนแม่บท ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2555 หน้า 45 เล่ม 129 ตอนพิเศษ 189 มีความยาวทั้งหมด 15 หน้า อันถือเป็นการเริ่มต้นกระบวนการที่วิดิจิตอลในประเทศไทยอย่างเป็นทางการ

การทดลองออกอากาศจึงเริ่มอีกครั้งเมื่อตอนต้นปี 2556 ซึ่งระหว่างนั้นก็เข้าสู่กระบวนการร่างข้อกำหนดต่าง และจัดให้มีการประมูลคลื่นความถี่ จนได้ผู้ประกอบการที่วิดิจิตอลเชิงธุรกิจจำนวน 24 ช่องและอยู่ในช่วงเริ่มต้นทดลองออกอากาศอย่างเป็นทางการในปัจจุบัน

ทั้งนี้ เมื่อพูดถึงรูปแบบการผลิตรายการข่าวต่างประเทศ ในยุคที่วิดิจิตัล เราจะเห็นว่ารูปแบบและเนื้อหาของข่าวจะต่างไปจากเดิมเล็กน้อย แต่ช่องที่วิดิจิตัลทั่วไปก็ยังคงมีรายการข่าวต่างประเทศในช่วงเวลาข่าวต่างๆ เหมือนเดิม อาทิเช่น ข่าวเช้า ข่าวเที่ยงและข่าวเย็นเป็นต้น แต่บางช่องสถานีอาจจะมีช่วงพิเศษที่จะรายงานสถานการณ์ข่าวต่างประเทศโดยเฉพาะขึ้นมา อาทิเช่น รายการคอบข่าวรอบโลก ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 รายการรอบโลก by กรุณา บัวคำศรี ของสถานีโทรทัศน์ PPTV และ ช่องรายการ International NewsRoom ของสถานีโทรทัศน์สปริง นิวส์ เป็นต้น นอกจากนั้นการรายการข่าวต่างประเทศในยุคที่วิดิจิตัล จะไม่เพียงแต่สามารถรับชมผ่านทางโทรทัศน์เท่านั้น ผู้ชมยังสามารถเลือกรับชมได้จากหลายๆ แหล่ง เช่น สมาร์ทโฟน หรือบนหน้าจอกอมพิวเตอร์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตด้วย

ข่าวต่างประเทศเป็นอีกส่วนหนึ่งของข่าวสารปัจจุบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง จนถึงอาจเป็นตัวชี้วัดเทคโนโลยีและภาพรวมของเศรษฐกิจและการใช้ชีวิตของประชาชนทั่วโลก โดยสถานการณ์ในต่างประเทศนั้น ปัจจุบันมีผลอย่างยิ่งในเกือบทุกๆด้าน อาทิ ราคาหุ้น ราคาทองคำ ราคาน้ำมัน รวมถึงการวางแผนเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานภายในประเทศ และ

การค้าการลงทุนต่างๆ ในประเทศต่างๆ ด้วย นอกจากนั้นยังรวมถึงเทคโนโลยีต่างๆ ตลอดจนการวางแผนป้องกันภัยธรรมชาติและภัยก่อการร้ายที่รุนแรงขึ้นทั่วโลกในปัจจุบันด้วย

ซึ่งปัจจุบันรูปแบบการผลิตรายการข่าวต่างประเทศ ในยุคที่วีดิทัศน์นั้น จะเน้นไปด้านการเมืองในประเทศมหาอำนาจต่างๆ ซึ่งล้วนแต่มีผลกระทบต่อทั่วโลก ตลอดจนภัยพิบัติและภัยก่อการร้ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ให้ประชาชนได้รับทราบ

โดยสาเหตุของการทำวิจัยเรื่องนี้ เพื่อต้องการให้ทราบถึงพฤติกรรมการติดตามข่าวต่างประเทศ และอิทธิพลของข่าวต่างประเทศในด้านต่างๆ ของประชาชน ซึ่งจะทำให้มีประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบของรายการข่าวต่างประเทศในยุคที่วีดิทัศน์ รวมไปถึงทำให้ทราบว่าประชาชนในกรุงเทพมหานครนั้น ส่วนใหญ่รับชมข่าวต่างประเทศ หรือ มีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ในต่างประเทศที่เกิดขึ้นหรือไม่ และยังทำให้รู้ว่าประชาชนในช่วงอายุเท่าใด ที่รับชมข่าวต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นอีกข้อมูล ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบของรายการข่าวต่างประเทศ เพื่อให้สอดคล้อง หรือ เหมาะสมกับบุคคลในช่วงอายุนั้นๆ มากยิ่งขึ้น ซึ่งหากบุคคลเหล่านั้นเป็นเยาวชน ก็จะทำให้การพัฒนารูปแบบรายการข่าวต่างประเทศ ต้องเข้มข้นมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

นอกจากนั้นยังพบว่า แนวโน้มการชมข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์ลดลง เนื่องจากประชาชนเริ่มหันไปดูผ่านทางสมาร์ทโฟนเพิ่มมากยิ่งขึ้น ดังนั้นวิจัยฉบับนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนารูปแบบข่าวต่างประเทศที่จะใช้ออกอากาศผ่านทางโทรทัศน์ให้มีความสนใจและดึงดูดผู้คนที่หันกลับมาชมข่าวต่างประเทศผ่านทางโทรทัศน์มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ติดตามรับชมข่าวต่างประเทศในยุคที่วีดิทัศน์ เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบของรายการข่าวต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับชมการรายงานข่าวต่างประเทศในยุคที่วีดิทัศน์ เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบของรายการข่าวต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อการรายงานข่าวต่างประเทศในยุคที่วีดิทัศน์ เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบของรายการข่าวต่างประเทศ
4. เพื่อศึกษาถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการติดตามข่าวต่างประเทศการในยุคที่วีดิทัศน์ในด้านต่างๆ ของผู้รับชม เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบของรายการข่าวต่างประเทศ
5. เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการนำเสนอรายการข่าวต่างประเทศในยุคที่วีดิทัศน์

ปัญหาคำวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการข่าวต่างประเทศในยุคที่วีดิทัศน์ อย่างไร
2. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อทัศนคติต่อการรายงานต่างประเทศในยุคที่วีดิทัศน์ อย่างไร
3. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการได้รับอิทธิพลในด้านต่างๆ จากการรับชมข่าวต่างประเทศ ในยุคที่วีดิทัศน์ อย่างไร
4. รูปแบบการรายงานข่าวต่างประเทศในยุคที่วีดิทัศน์ ควรพัฒนาไปในทิศทางใด เพื่อให้ประชาชนที่รับชมได้รับประโยชน์สูงสุด

สมมติฐานการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกัน พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการข่าวต่างประเทศในยุคที่วีดิทัศน์ แตกต่างกัน
2. พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการข่าวต่างประเทศต่างกัน ทักษะคติต่อการรายงานข่าวต่างประเทศในยุคที่วีดิทัศน์ แตกต่างกัน
3. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกัน ได้รับประโยชน์จากการรายงานข่าวต่างประเทศในยุคที่วีดิทัศน์ แตกต่างกัน
4. พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการข่าวต่างประเทศต่างกัน ได้รับประโยชน์จากการรายงานข่าวต่างประเทศในยุคที่วีดิทัศน์ แตกต่างกัน
5. ทักษะคติต่อการรายงานข่าวที่ต่างกัน ความต้องการรูปแบบการนำเสนอข่าวต่างประเทศในยุคที่วีดิทัศน์ ต่างกัน
6. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเปิดรับ ทักษะคติมีความสัมพันธ์กับประโยชน์ของข่าวต่างประเทศ

กรอบแนวคิดของการวิจัยเรื่อง รูปแบบการผลิตรายการข่าวต่างประเทศ ในยุค ทีวีดิจิทัล

ภาพประกอบที่ 1.1 : กรอบแนวคิดของการวิจัยเรื่อง รูปแบบการผลิตรายการข่าวต่างประเทศ
ในยุคทีวีดิจิทัล

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้รับทราบถึงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ชมข่าวต่างประเทศ
2. ทำให้ทราบถึงทัศนคติต่อเนื้อหาข่าวต่างประเทศและทัศนคติต่อรายการข่าวต่างประเทศ ในยุคทีวีดิจิทัล
3. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมการเปิดรับชมข่าวต่างประเทศในยุคทีวีดิจิทัล
4. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์กับทัศนคติและอิทธิพลของข่าวต่างประเทศ จากการรับชมรายการข่าวต่างประเทศ ในยุคทีวีดิจิทัล
5. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับและทัศนคติและอิทธิพลในด้านต่างๆ จากการรับชมรายการข่าวต่างประเทศ ในยุคทีวีดิจิทัล
6. ผลจากการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบของการรายงานข่าวต่างประเทศในมีเนื้อหาเหมาะสมและทันสมัยตามความต้องการของประชาชน

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาด้านพฤติกรรมการเปิดรับทัศนคติและการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้ที่รับชมการรายงานข่าวต่างประเทศ โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครดำเนินการเก็บข้อมูลผู้รับชมข่าวต่างประเทศจำนวน 400 คน ซึ่งมาจากจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานครจำนวน 5,696,409 คน (ข้อมูลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2559) โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากร 8 เขตจำนวนเขตละ 50 คน ได้แก่ เขตลาดกระบัง มีจำนวนประชากร 171,933 คน, บางเขน 190,828 คน, สวนหลวง 121,740 คน, จตุจักร 160,948 คน, ลาดพร้าว 121,000 คน, บางกะปิ 148,131 คน, มีนบุรี 140,702 คน และเขตประเวศ 172,761 คน (ข้อมูลประชากรในแต่ละเขตมาจากสำนักงานเขตนั้นๆ ตั้งแต่ปี 2558-2559) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ทำกรวิจัยคือผู้ที่รับชมข่าวต่างประเทศ ทั้งชายและหญิง ช่วงอายุ ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป โดยมีระยะเวลาในการทำวิจัยตั้งแต่วันที่ 29 เมษายน 2560 – 30 เมษายน 2561

นิยามศัพท์

ชาวต่างประเทศ หมายถึง ชาวสารที่เกิดขึ้นรอบโลก ซึ่งนอกเหนือจากในประเทศไทย ทั้งในด้านการเมือง กีฬา เศรษฐกิจ อาชญากรรมต่างๆ

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิฐานะของผู้ชมรายการชาวต่างประเทศ

การรายงานข่าว หมายถึง การนำข้อมูลในด้านต่างๆ ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี วัฒนธรรม ซึ่งหมายถึงตัวข่าวที่ออกเผยแพร่สู่สาธารณะในรูปแบบของช่องทางต่างๆ

พฤติกรรมกำรับ หมายถึง พฤติกรรมในการกำรับฟังรายการชาวต่างประเทศ ได้แก่ ความถี่ในการกำรับชมรายการ และ ลักษณะในการกำรับฟัง

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของผู้กำรับฟังที่มีต่อชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของการกำรับนำสู่การรับรู้ในข้อมูลข่าวสาร

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกที่ได้รับจากการกำรับฟังการรายงานข่าวต่างประเทศ

ประโยชน์ หมายถึง สิ่งที่มีผลใช้ได้ดีสมกับที่คิดมุ่งหมายไว้, ผลที่ได้ตามต้องการ, สิ่งที่เป็นผลดีหรือเป็นคุณ

รูปแบบ หมายถึง ลักษณะที่กำหนดขึ้นเป็นหลัก หรือแนวทางมาตรฐานซึ่งยอมรับ และใช้กันทั่วไป